

הקדמה לספר ויואל

משה החדש

הקדמה לספר ויואל משה החדש

מטרת החיבור

ספר זה בא אחר הספר המפורסם ויואל משה אשר עוסק בשאלת הקמת המדינה וג' השבועות דבר שהיה נחוץ בשעתו למנוע הגררות אחר הציונות. במיוחד אחר שהמנהיגים שהקימו את המדינה לא הרשו בשום אופן יזכר שמו של הקב"ה במגילת העצמאות. (כנראה שבגלל זה לא זכינו לגאולה אשר היה זמנה בשנת תש"ח כמו שהייתה הקבלה בעמנו כי המילה אדם היא שלושת תקופות ההיסטוריה א'דם ד'וד מ'שיח! ובין אדם לדוד היו 2854 שנה. ואחר עוד 2854 שנים היא שנת התש"ח, ולא זכינו לגאולה בגלל החילוניות שהשתלטה), ועקרו יהדות מהעולים החדשים.

ועתה שהחששות האלו ב"ה בטלו. מנהיגי המדינה היום מזכירים שם שמים, אמנם הם עדיין לא חזרו בתשובה אבל ההתנגדות לשמירת המצוות אינה קיימת, כמו שעשו לעולים החדים בתחילת שנות המדינה. ואדרבה הציבור שומרי התורה בארץ גדל כל הזמן כ"י. גם עוד הרבה מדברי הספר אינם קיימים. לכן צריך להעיר על כך, שכמו שיוכח בס"ד בהמשך שאין לספר החשוב הזה להדפיסו כמות שהוא. אף שהאדמו"ר מסטמר צוץ"ל סמך ידו על מחברי הספר, זה היה אז כי הדבר היה נחוץ מיד לכן אי אפשר היה לבדוק כל דבר שכתבו מחברי הספר. אבל עכשיו צריך לערוך אותו מחדש, כי מה שלא היה צורך לבדוק, עכשיו זה מביא הרבה טענות על טעויות רבות ודברים תמוהים שנמצאים בספר, המביאים נזק השקפתי חמור. לכן יתבאר בס"ד כי יש פעמים שלצורך ששעה מתקנים דברים שהם בבחינת הוראת שעה ואז משתמשים בכלל "עת לעשות לה' הפרו תורתך". אבל כשהדבר משתנה מבטלים את התקנה הזמנית.

הוראת שעה . ועת לעשות לה' הפרו תורתך.

ישנם דברים שנעשו לדורות כמו היתר כתיבת תורה שבעל פה, כי ראו שאחרת התורה משתכחת. ואז מה שמקנו לשאול לשלם כל אדם בהזכרת שם ה' שתיקן

בועז. יש דברים שהיו רק לשעה כמו שתקנו בזמן החשמונאים להזכיר שם שמים בשטרות, כיון שהיוונים הכריחו לכתוב על קרן השור שחלילה אין להם חלק באלוקי ישראל, רצו לחזק את האמונה ותיקנו שאפילו בשטרות יכתבו שנה א' או כל שנה אחרת לשמעון כהן גדול לא-ל עליון. כעבור זמן ראו שהשטרות שנפרעו מתגלגלים באשפה ביטלו את האזכרה בשטרות והיה זה אחד מהימים הטובים של מגילת תענית. כך גם בענייננו. אין חיוב להחזיק בקרנות המזבח בדבר שהיה נחוץ לשעתו.

שמואל האמורא הזהיר את מוכרי ההדסים שאם ייקרו את המחיר בכך שיפסוק כרבי טרפון שנקטם ראשו כשר. רבן שמעון בן גמליאל לימד שאישה שיש עליה חמש לידות מביאה רק קרבן אחד (כריתות דף ח) ולרש"י אין זו הלכה, אלא עשה משום עת לעשות לה' הפרו תורתך" [כי מוכרי היונים ניצלו בצורה בלתי מוצדקת ובלתי הגיונית את המצווה]

ועל דבר הטענות נגד הספר יש לומר את הדברים המיוחדים לחפץ חיים: שבעת שריפה אין חיוב לכבות את האש במים מזוקקים! כנראה זה נועד להסביר מדוע אין איסור לשון הרע כשזה לתועלת. כך שבאותה עת שקמה המדינה על ידי המנהיגים ההם, שהייתה סכנה להיות נסחף אחריהם נכתב הספר כמות שהוא בכדי להציל, ולא דייקו בציטוטים אף שנשמטו מילים או נוספו מילים כנראה שנכתב מהזיכרון מבלי לראות בפנים, ולכן נראה הדבר שונה מהמקור. דוגמאות יובאו אי"ה בהמשך כך נוכל להשתכנע שהדברים היו רק לשעתם ולא לדורות.

במיוחד יש להיזהר מחידושי הלכה הסותרים את ההלכות שנמסרו בסיני. כי הים של שלמה (ב"ק פרק ג'), כתב והביא ראייה שזה כדין כפירה וחייב למסור נפש על כך, ולכן אם יראה בספר סתירה כזו להלכות מקובלות זו היא הוכחה כי הספר היה ספר רק לשעתו.

גם המציאות השתנתה וברוך השם ארץ הקודש היא היום מקום התורה הגדול בעולם וכן החזרה בתשובה היא בארץ חזקה מבכל מקום אחר. והקב"ה עזר שעצת המנהיגים שהיו בעבר התבטלה לגמרי. לכן הרבה דברים שהיו אז חשובים להתנגד להם אז. היום אולי צריך להפך לעזור למי שרוצה לבוא לארץ הקודש כי כאן הוא ניצל מלהתבולל בעמים מה שקורה בעוונותינו בכל הארצות בגולה.

פרק א' דוגמאות להשמטת מילים או תוספת מילים המשנות את המובן

אחד היסודות של הספר שמי שעובר על השבועה הוא ביהרג ואל יעבור דבר שנוגד את ההלכה שרק על ג' דברים חייב למסור את הנפש, הדבר קרה בגלל ציטוט לא נכון מדברי המהר"ל שכנראה נכתב מהזיכרון, ולכן הוסיפו המחברים מילה שאינה בשום מהדורה ומתוך כך באו לידי ההלכה המוטעת. וכך כתוב בספר תפארת ישראל (פרק כד) שם ביאר המהר"ל מה הכוונה שהקב"ה השביע את ישראל בעניין הגלות וזו לשון המהר"ל: ועוד פירוש: בדורו של שמד, רוצה לומר: אף אם יהיו רוצים להמית אותם בעינוי קשה לא היו יוצאים ולא יהיו משנים בזה, וכן הפירוש אצל כל אחד ואחד ויש להבין זה" כוונתו במילים "וכן הפירוש אצל כל אחד" - היא שהכל מפרשים את השבועה בשמד כמותו. בספר יש הוספה "אצל כל אחד מהשבועות" דבר שאינו בשום מהדורה ועל פי תוספת זו למדו מחברי הספר שיש דין יהרג ואל יעבור לעבור על שבועה. והינה מלבד שזה טעות בהבנת המהר"ל כפי הגרסה בכל המהדורות,

נתחדשה הלכה נגד המסור לנו בסיני. שרק בג' עבירות צריך למסור נפש. וכך כתבו בספר (בעמ' צ') "גם לשון מהר"ל ז"ל ברור מילולו שכתב שאף אם רוצים ח"ו להמית אותם בעינויים קשים לא יהיו יוצאים וכן הפירוש אצל כל שבועה משבועות האלו". והנה אם ח"ו האומות ממיתים בעינויים קשים ר"ל בוודאי עוברים [האומות] על השבועה [הושבעו האומות לבל ישתעבדו בישראל יותר מדאי] ואף על פי כן כתב המהר"ל דבישראל עדיין הוא ביהרג ואל יעבור לסבול ח"ו... כדי שלא לעבור על אלו השבועות". כוונת הכותבים בזה להוכיח על פי מה שציטטו על פי זיכרונם, שאף שהאומות לא שמרו את השבועה שהם הושבעו בה. זה לא ביטל את השבועה אצלנו, ושלא כדעת כמה מגדולי ישראל שכתבו שברגע שהאומות לא שמרו את השבועה שהשביעו אותם, התבטלו גם השבועות מישראל!]. אבל כבר ציטטנו את דברי המהר"ל שהם לגמרי דברים אחרים ולא הזכיר כלל דבר זה!

דוגמה אחרת להשמטת מילים: בפירוש המגן אברהם למדרש ילקוט שמעוני פרשת בא (אות קצא): שם נאמר: "מי פורע לכם ממלכות רביעית נטרונא והיה לכם למשמרת. אל תאכלו ממנו נא- לא תבעוניה מהבהבא" ופירש זית רענן: נטרונא - פירוש צריכים לשמור ולהמתין. לא תבעוניה מהבהבא-פירוש אל תבקשו לאכול אותם בהבהוב, כלומר, שאינו צלוי כל צרכו! כלומר בעוד שלא נתמלא סאתם".

מחברי הספר (עמ' ח) השמיטו את המילים " כלומר בעוד שלא נתמלא סאתם" וכתבו במקום זה: "ומבואר בזה שאין לנו עכשיו זכות אחר לצאת מן הגלות אלא אותו הזכות לשמור ולהמתין שלא לאכול ח"ו ושלא להנות מגאולה כזאת שבאה קודם הזמן". זאת פרשנות משלהם שאינה כתובה שם.

הביאו מדרש איכה (בעמ' ט) שבמדרש עצמו נאמר : שאומות העולם מונות את ישראל ואומרים להם אלוקים הסתיר פניו מכם וסילק שכינתו מכם עוד אינו חוזר עליכם והם בוכים ומתאנחים. כיון שנכנסים לבתי כנסיות ובתי מדרשות ומוצאין כתוב "ופנית אליכם והפרתי אתכם ונתתי משכני בתוכם" והם מתנחמים! למחר שיבוא קץ הגאולה אומר הקב"ה לישראל: בני אני תמה מכם איך המתנתם לי כל אותם השנים. והם אומרים: אילולי תורתך שנתת לנו כבר איבדנו האומות" והוא השמיט את מעשי האומות שבאים ומזלזלין בנו וזה הוא עיקר הקושי. שוב ציטוט מגמתי. שכתבו שמשם ראה שליחל לגאולה הוא ניסיון גדול.

בעמ' יב כתב בשם התנחומא (פרשת תזריע אות ט') וזה לשון התנחומא בכל המהדורות: "אמרה לפניו מידת הדין : מה נשתנו אלה מאלה? אמר לה הקב"ה:הללו צדיקים גמורים והללו רשעים גמורים. אמרה לו: היה בידם למחות ולא מיחו. אמר לה: גלוי וידוע לפני שאם מיחו בהם לא היו מקבלים מהם. אמרה לפניו ריבונו של עולם לפניך גלוי לפניהם מי גלוי ולפיכך היה להם למחות בידם ולהתבזות על קדושת שמך ולקבל על עצמן הכאות מישראל. כמו שהיו הנביאים סובלים מישראל".

והנה המחברים שכתבו מזכרונם ולא מתוך הכתב כתבו שם: ומבואר מזה שהחסרון היה שלא סבלו הכאות כמו אותן הנביאים, ושמע מינה שמיחו בהם אלא שלא היה עד כדי הכאה, שאילו לא היו מוחים בהם כלל היה לומר יותר מזה שלא מיחו כלל, ומדאמר רק שלא סבלו הכאות, זהו דבר התלוי בפלוגתא". ואין הסבר אחר, לדבר, אלא שהדברים נכתבו מהזיכרון שהטעה את המחברים. שהרי כתוב בפירוש "שלא מחו". היינו לא מחו כלל.וכי "לא ידעו שמחאתם לא תתקבל" ואילו מחו כדברי המחברים הרי ידעו שלא קיבלו את מחאתם.

פרק ב' דברים תמוהים

בספר מבואר, כי השואה הייתה בגלל שעברו על ג' שבועות. וזה דבר תמוה ביותר א. הרי דווקא מי שעלו לארץ ניצלו מי שלא עלה נהרג. ולפי דבריהם היה צריך להיות להפך. ב. השואה היא שהביאה לבניין הארץ והסכמת האומות ולולי השואה לא הייתה קמה המדינה, ואיך יתכן שהעונש היה למי שלא עבר על השבועות והשכר למי שעבר. ועוד טוביה חטא וזינגיד מינגיד?! ומה שכתבו ליישב קושיה חמורה זו כתבו (בעמ' ו) שרוב ישראל סייעו בדבר והעובדות פשוט אינן נכונות וגם לא מיישבות, שזה נוגד כל הגיון לומר שאלו שרק סייעו כמו שניסו לבאר נענשו בעונש נורא כמו השואה, ואלו שעברו בפועל להפך רק הצליחו כתוצאה מהשואה!

יתירה מזו, בשני דברים שבהם נראה כי עברו על השבועות[לשיטת המחברים שרשות האומות בסן רימו ואחרי כן באו"ם לחזור לארץ לא ביטלה את השבועות וחלקו על האבני נזר והאור שמח, והחפץ חיים שראה בזה פקידה, ועוד] נהנה דווקא בדברים שלשיטתם עברו על השבועות, שם הצליחו לגרש את הבריטים מהארץ ולזכות במדינה! האחד: העפלה בחומה נגד האיסור של הבריטים לעלות לארץ. ואף סימן שהם עתידים להצליח בזה, הייתה האונייה אקסודוס, [יציאת מצרים בלעז], שהבריטים שגו בהתנהגותם כלפי הנוסעים בה, שהתעללו בהם. דבר שזעזע את העולם והקשה על הבריטים להמשיך להחזיק בארץ. הדבר השני היה, המרד של המחתרות נגד השלטון הבריטי, ששיאו היה הפיצוץ של מלון המלך דוד! שהצטרף להצלחת הישוב לגרש את הבריטים. והרי לא יתכן שדווקא העבירה על השבועה היא שתביא את ההצלחה!

בעמ' נ"ו כתבו; אם כן מי שחושב ההיפך שיש מציאות לגאולה בלי תשובה הרי הוא חושב נגד המבואר בקרא והוא כופר בתורה ר"ל, ואיך כתבו כך, והרי רבי יהושע סובר כך (סנה' צ"ז), ורשימה ארוכה של גדולי ישראל סוברים כך. רבנו סעדיה גאון אמונות ודעות" (מאמר ה' פרק ה') בהגיע הקץ ניושע אפילו בלא תשובה. וזו לישונו מהדורת הרב קאפח: "וכיון שארך הזמן ולא שבנו יחזירנו בלי תשובה", גם הרמב"ן (סוף פרשת האזינו) והנה אין בשירה תנאי בתשובה ובעבודה. וכן בבאורו לפרק ישכיל עבדי כתב: כי בתשובה יבוא המשיח מיד ואם לאו יתאחר עד הקץ הבא עליו בשבועה". המהר"ל נצח ישראל (פרק ל"א): "ומכל מקום קיימא לן כרבי יהושע דקאמר אף אם אין עושים תשובה נגאלים דהא שתיק רבי אליעזר במסקנא".

הגר"א אבן שלמה (אות קנ"ה) : "קץ האחרון לא תליא בתשובה אלא בחסד" אור החיים (ויקרא כ"ה כ"ח) הגאולה האחרונה אינה תלויה בתשובה והיא בא תבוא "אפילו יהיו ישראל רשעים גמורים ועוד הרבה גדולי ישראל סוברים כך אלא שהיריעה קצרה מלמנותם. אלא וודאי כתבו זאת לשעתו אם כי היה צריך לכתוב בדרך ארץ ולא לקרוא לכל גדולי ישראל כופרים.

פרק ג' הנזק שספר כזה עלול להביא לאנשים שאינם מבינים את תפקיד הספר בשעתו.

בדף שמו כתבו: "האומרים שכל ישראל יסעו לארץ ישראל בזמן הגלות טרם ביאת המשיח, זהו דברי מינות ואפיקורסות ר"ל שכופרים בגזרת הגלות" הנה ידוע כי שיטת הגר"א הייתה להיפך כי זה מקרב את הגאולה ועוד הרבה מגדולי ישראל סברו כן וכמו שכתוב (מגילה יז ב') שקיבוץ גלויות ובנין ירושלים קודם לביאת המשיח. וכיצד כתוב שם על אנשים כהגר"א ושאר גדולי שסברו כך- שהם כופרים ואפיקורסים?! וגם (בעמ' עח) כתבו: יש אפיקורסים שאומרים "כיון שהאומות לא קיימו את השבועה גם ישראל פטורים מהשבועה". וידוע כי גדולי ישראל אמרו כך ביניהם רבי שלמה קלוגר. דיבורים מסוג זה הורסים את כל אמונת חכמים.

גם ידוע מה שכתב האבני נזר שאם ירשו להם לעלות לארץ אין זה סותר את השבועות כי זה לא נקרא עולים בחומה שרש"י פירש לעלות בחומה היינו ביד חזקה. כך גם אמר בעל האור שמח שאחר הצהרת סן רימו לבנות בית לאומי ליהודים בארץ סר פחד השבועות

בעמ' ח' כתבו: "שהצליח מעשה שטן להשיג מלכות המינות לנסות את ישראל בניסיון עצום כזה" מדבריו נראה כי השטן מנהל חלילה את העולם, והרי זו עלול להכשיל בכפירה! ומה שציטטו את דברי האבן עזרא (בפרשת ראה) כאילו כתב שם האבן עזרא כמו שהם ציטטו שזה מעשה שטן! שם כתוב כך: "וניסיון השם להראות צדקת המנוסה". אין כתוב כלל עניין של שטן וכפי שכתוב בספר זה עלול חלילה להכשיל ביסודי האמונה, כאילו השטן

חלילה מנהיג את העולם. גם הרמב"ן שם כתב: על הניסיון של המופת: " כי מנסה השם! כי עניין המופת אשר בא והראהו בחלומו" .. הכל מאת ה' וחלילה לתת כוח ביד השטן.

כתוב (משלי): "מצדיק רשע ומרשיע צדיק תועבת ה' גם שניהם" והנה בספר כונו רבנים שאומרים שאם הגויים הפרו את השבועה גם ליהודים היא הותרה, בשם אפיקורסים! ואת אחאב שאין לו חלק לעולם הבא ונשא נוכרית ונאמר עליו (מלכים א פרק כא): שלא היה כמותו שהתמכר לעשות הרע בעיני ה'! וכתבו עליו (עמ' שסח) שהיה שומר כל התורה כולה לולא אותו העוון! ובעמ' קמב עוד הוסיפו: "וכבר נתבאר שגם אחאב היה שומר תורה ומצוות במסירות נפש ממש, זולת אותו עוון של עבודה זרה דתקיף ליה יצריה!" והנה ידוע כי עובד עבודה זרה דינו כמומר לכל התורה כולה. והיה נשוי נכריה שהרגה כל נביאי ה', והתגאה על אליהו שלא הניח תלם בשדה שלא שם בו עבודה זרה, וכפר בתורה ששאל: קללת יהושע תתקיים בבניין ירחו ומה שכתוב בתורה ועצר את השמים כעונש על עבודה זרה לא נתקיימה בו?! ועוד כתבו: "והרבה גדולי זמנינו יכולים ללמוד מוסר מאחאב התורה ללחום עבור התורה הקדושה במסירות נפש להפקיר עצמו וכל אשר לו עבור התורה הקדושה" והנה לא זכרו המחברים שבגמרא (סנה' דף קב') מסופר על אחאב: "שכתב על דלתות שומרון: אחאב כפר באלוקי ישראל לפיכך אין לו חלק באלוקי ישראל" האם לאדם זה יקרא מכבד תורה? ועליו ועל שאר מלכי ישראל שכולם היו רשעים גמורים שהמשיכו חטאת ירבעם כתבו: "לא היה אז במלכי ישראל עקירת כל התורה כולה ואף אחאב היה שומר כל התורה כולה"!!!

כך גם בעמ' קמב רצו הכותבים לשכנע שכל מה שנעשה בארץ ומצליח הוא מעשה שרו של עשו הוא הס"מ ולכן הביאו תנא דביה אליהו להצדיק סברתם וכתבו: יעזיין שם שהאריך שאי אפשר לבוא תשועה לישראל אלא על ידי זכאין שיש להם זכות התורה והמצוות, וכן הוא בכמה מדרשים". המעניין ימצא שם רק שכתוב על ניסים מסויימים שהיו בזכות צדיקים ואין שם מילה

שלא יתכן ניסים לעם ישראל וכמו שהמחברים עצמם ציטטו את הכתוב שהייתה ישועה על ידי ירבעם בן יואש שהיה עובד עבודה זרה, וכרכרו כמה כרכורים לטשטש קושיה המפריכה את כל התיאוריה שלהם יעויין בפנים עמ' קמב-קמג.

פרק ד' פרשנות מוטעת או חוסר הבנה את דברי הכתוב

ב(עמ' ה') כתב: שהרמב"ם באגרת תימן הזהיר שלא לעבור על השבועות. והנה כתוב שם באגרת לקראת הסוף: "ולפי שידע שלמה עליו השלום, ברוח הקודש שהאומה הזאת באורך זמן גלותה תפצר להתנועע בלא עיתה הראויה, ויאבדו בשביל זה ויבואו עליהם צרות הזהירם מלעשות זה והשביע את האומה על דרך משל! ואמר: (שיר השירים ב' ז'): "השבועתי אתכם בנות ירושלים בצבאות או באילות השדה אם תעירו ואם תעוררו את האהבה עד שתחפץ". ואתם אחינו אהובינו קבלו עליכם שבועתו ואל תעירו את האהבה עד שתחפץ ... אין בדבריו אלא עצה ולא אזהרה.

כמו כן מה שפירשו ברמב"ן ספר הגאולה שכתב: (בתחילה חשב הרמב"ן לומר): "כי רישיון כורש לא היה אלא למלכות יהודה, שהם עם ירושלים....ואם תאמר שהיה רישיון על הכל, כאשר אמר בכל מלכות, לא רצו שאר השבטים לעלות, שלא אבו לדחוק את הקץ, שידוע היה להם כי פקידת שבעים שנה לבבל נאמר ולא עליהם". ופירשו שפחדו מדחיקת הקץ והתעלמו מהלשון "לא רצו" ו"לא אבו" שהיה זה עניין רצוני בלבד. והרמב"ן בפירושו לשיר השירים (פרק ח') כתב: שבזמן המשיח יצאו ברשיון האומות, הרי רישיון האומות מתיר לבוא.

הביא את דברי הגמרא (סנה' צח' א') אין בן דוד בא עד שתכלה מלכות הזלה מישראל" ופירש רש"י: שלא תהיה להם שום שלטונות לישראל, אפילו שלטונות קלה ודלה". וטענו על פי זה: שהשלטון בארץ מעכב גאולה [הגמרא שם גם הביאה מאמר נוסף כאשר ארץ ישראל תתן פריה אין לך קץ מגולה מזה] - ארץ ישראל בימינו הפרות שהובאו מהולנד נותנת שיא עולמי של חלב. והתמר(שהוא הדבש בתורה) שהובא מעירק נותן פי כמה מהמוצע העולמי[והתעלמו מזה, ובהכרח שזה אמור לפני התקופה שארץ ישראל נותנת פריה. שעל זה כתוב שם אין לך קץ מגולה מזה].

שתרגמו את דברי רש"י כך: "הרי מבואר שקודם ביאת המשיח תכלה אותה מלכות הזלה, שאי אפשר ביאתו באופן אחר, והיא המעכבת את הגאולה". [התעלמות מדברי הרמב"ם מלכים פרק י"א שכתב על כל אגדות חז"ל בעניין הגאולה שאי אפשר לדעת איך יהיו הדברים עד שיהיו] והוסיפו וכתבו: "וכעין זה מפורש יוצא מאגרת הרמב"ם" ואין שם מאומה מזה.

כתב הרמב"ן (פרשת כי תבוא): "ודע כי כל התוכחות במארה ובמהומה ובמגעת דבר והעץ ופרי האדמה ושאר כל התוכחות הם כולם עד כלותו אותך מעל האדמה אשר אתה בא שמה לרשתה. אבל אחרי הגלות לא יקלל אותם רק לעבוד שם אלהים אחרים עץ ואבן... ואלה התוכחות בהיותם בארץ כי כן יאמר אחריו ונסחתם מעל האדמה שהוא הגלות.... אבל אחרי היותנו בגלות בארצות אויבנו לא נתקלקלו מעשה ידינו... אבל אנחנו בארצות כשאר העמים יושבי הארץ ההיא או בטוב מהם שרחמיו עלינו כי ישיבתנו בגלות היא ההבטחה שאמר לנו: ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתי ולא געלתיים" ולמדו המחברים (עמ' לד) כאילו כתוב ברמב"ן: "ומבואר מזה שהבטחתו של הקב"ה שלא יהיה ח"ו כליה רק בהיותנו בארץ אויבנו לא בארץ ישראל". ואין הכוונה כך אלא שישינה הבטחה שגם בארץ אויבנו לא יעזוב אותנו. שהרי בספר המצוות כתב שגם עכשיו בזמן הגלות מצווה על כל אחד לעלות לארץ ואם כולם יעלו כיצד יתקיים דברי הרמב"ן כפי שהם הבינו אותם!

גם מה שפירש את דברי האור החיים פרשת בלק שהחפץ חיים היה מקריא לבני ביתו כאשר ראה שמתחילים להראות סימני גאולה אחרי נתינת הרשות בהצהרת בלפור לפי עדות בנו(מכתבי החפץ חיים פרק שיחות החפץ חיים כ"ד). והם פירשו בו פירוש תמוה וזה לשון האור החיים: "...שאם תהיה הגאולה באמצעות ישראל, יהיה הדבר מופלא במעלה, ויתגלה הגואל מן השמים במופת ואות כאמור בספר הזוהר. מה שאין כן כשתהיה הגאולה מצד הקץ, ואין ישראל ראויים לה, תהיה באופן אחר, ועליה נאמר שהגואל יבוא עני ורוכב על חמור...

וכנגד גאולת בעתה שרמז במאמר 'אשורנו ולא עתה' אמר: וקם שבט מישראל כדרך העולם הקמים בדרך הטבע, על דרך אומרו "ושפל אנשים יקום עליה" – שיבא עני ורוכב על חמור ויקום וימלוך ויעשה מה שנאמר בסמוך":

("דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל ומחץ פאתי מואב וקרקר כל בני שת", וכבר זכינו שהקב"ה הציל אותנו מאויבנו הרבים ומחצנו כמה פעמים הקמים עלינו)

וזו לשון הספר (עמ' פה): "גם מה שכתב באור החיים הק' על הכתוב וקם שבט מישראל שיבוא בדרך הטבע, זהו דברי הש"ס בקצת ביאור, שאם יזכו יבוא אר"י משמיאן פירש בזה הכתוב דרך כוכב מיעקב, שאז יהיה ביאתו בדרך פלא – שיראו כי בא הגואל משמים במופת, ובלא זכו – יבוא עני ורוכב על החמור. ופירוש בזה הכתוב וקם שבט מישראל, שיהיה ביאתו בדרך הטבע, כמו שבאו משה ואהרן למצרים רוכבים על החמור(מנין מצאו דבר זה?) ילידי אשה בדרך הטבע ושחקו מהם פרעה וכל עבדיו וחרטומיו, ואחרי כן הראו את גבודתם על פי ה', וכמו כן יהיה מלך המשיח שיהיה יליד אישה ויבוא עני כדרך הקמים בעולם בדרך הטבע, ויבוא עני ורוכב על החמור – שזה שפלות כי בעיני הבריות העני הרוכב על החמור הוא שפל אנשים. ועל זה סיים האוה"ח שיעה מה שנאמר בסמוך שנאמר שם ומחץ פאתי מואב וקרקר כל בני שת, ופירש"י ז"ל כל האומות שכולם יצאו מן שת בנו של אדם הראשון, ואין לך פלא גדול מזה שעני ורוכב על החמור שנראה שפל אנשים יכבוש אח"כ את כל העולם כולו, וכאשר כתב הרמב"ן שזהו כדי להראות שאינו כלל בדרך הטבע ולא בכלי זין אלא במאמר ה'. ופתאים הבינו מהאוה"ח האלו שהכל יהיה בדרך טבע[כך הבין החפץ חיים והוא קורא לזה פתאים, וכך המוכן הפשוט] ברמב"ן זו פרשנות הכותבים וכן מה שהביאו שם מהרמב"ם זה לפי פרשנותם ולא כפשוטו של עניין.

לסיכום: לאור הדוגמאות האלה שהובאו בידי כותב השורות ישנן דוגמאות כאלו ממש ללא מספר בהכרח שכמו שכתבנו בהקדמה שהספר נכתב רק לזמנו ואינו ראוי לשוב ולהדפיסו מבלי עריכה מחודשת. וצריך להקים צוות בדומה לצוות שכתב את הספר בשעתו כדי לעמוד על ספר רב כמות, ולתקן את כל הצריך והם רבים מאד. ואז הספר יישאר לדורות, אחרת כל הלומד בו בעיון ימצא כי הספר היה מיוחד רק לאותה עת.